

	Savez izviđača Hrvatske				
	POL02	Program za djecu i mlade			
	Donosi	Sabor SIH-a	Datum	16.06.2018.	Revizija 0
	Revidira	Odbor za normativne akte	Sljedeća revizija	2023.	

Pozadina

Politika Saveza izviđača Hrvatske "Program za djecu i mlade" zasnovana je na odgovarajućoj politici Svjetske organizacije skautskog pokreta (WOSM) "World Scout Youth Programme Policy", primjenjujući one dijelove koji se odnose na nacionalnu razinu.

Za bolje razumijevanje ove politike, važno je pročitati prijevod WOSM-ove politike "World Scout Youth Programme Policy".

Svrha

Svrha ove Politike je:

- postići puno razumijevanje pojma i važnosti programa za djecu i mlade kod svih onih koji u izviđaštvu sudjeluju ili na njega utječu neposredno ili posredno
- uspostaviti okvir za kontinuirani razvoj i kvalitetnu provedbu programa za djecu i mlade SIH-a.

Ova je Politika namijenjena prvenstveno svim onima koji razvijaju, provode i/ili podržavaju izviđački program na svim razinama.

Primjena

Ova Politika primjenjuje se na svim razinama SIH-a: nacionalnoj, regionalnim, subregionalnim i lokalnim.

Odgovornost za provedbu ove Politike je na svim odraslim osobama, na svim razinama, ali posebice na nacionalnoj razini, odgovornima za vođenje i upravljanje SIH-om, bilo da se radi o razvoju i provedbi izviđačkog programa, sustava upravljanja odraslima ili obavljanju bilo koje druge podržavajuće uloge.

Strukturama SIH-a na svim razinama povjerena je odgovornost da osiguraju odgovarajuće resurse predviđene za provedbu ove Politike, uzimajući u obzir odgovarajuću razinu i opseg njihove uloge.

Ova Politika utvrđuje odgovornosti tijela SIH-a njihove uloge u usvajanju, prilagođavanju i provedbi ove Politike te uspostavljanju potrebnih postupaka za redovito preispitivanje njegove provedbe.

Definicije

Djeca i mladi

Pojam 'djeca i mladi' u izviđaštvu odnosi se na sve djevojčice i dječake, djevojke i mladiće uključene u odgojno-obrazovni program unutar izviđačkog pokreta. Iskustvo učenja u izviđaštvu fokusira se na razvoj mlade osobe; stoga program za djecu i mlade završava u odrasloj dobi (tj. uključuje djetinjstvo, adolescenciju i rano odraslo doba).

Različite faze osobnog razvoja određuju dobne kategorije unutar izviđaštva, što može varirati ovisno o kulturnim razlikama i kontekstima u kojima nacionalna skautska organizacija djeluje. U Hrvatskoj izviđački program pokriva raspon od 6. do 29. godine.

Dobne kategorije

Dobne kategorije su podjele unutar izviđaštva prema dobi i različitim fazama osobnog razvoja. Stvarna imena i dobni rasponi ovih kategorija razlikuju se od zemlje do zemlje. U Hrvatskoj su dobne kategorije određene Statutom SIH-a.

Odrasli

Prema Politici SIH-a "Odrasli u izviđaštvu", odrasli, voditelji timova odraslih i voditelji su punoljetne osobe, volonteri (u pravilu, a tek u rijetkim slučajevima profesionalci) odgovorni za razvoj i provođenje izviđačkog programa; zaduženi za pružanje podrške drugim odraslim članovima; odnosno zaduženi za pružanje podrške različitim organizacijskim strukturama u izviđaštvu.

"Odrasli u izviđaštvu" je program sustavnog upravljanja ljudskim resursima odraslih u izviđačkom pokretu, s ciljem poboljšanja učinkovitosti, predanosti i motivacije, kako bi se postigao bolji program za djecu i mlade, te učinkovitija i uspješnija organizacija.

Izjava

SIH razvija ovu Politiku, kao i pripadajuće procedure i pravila, kako bi omogućio djeci i mladima da dobiju najbolji mogući izviđački program, u skladu s najsvremenijim pedagoškim standardima, prilagođen njihovim težnjama i potrebama, te potrebama društva u cjelini.

Pri tome je posebno važno:

- Postići da programski sadržaji i aktivnosti budu atraktivni djeci i mladima, da zadovoljavaju njihove težnje i potrebe te da su usmjereni prema razvoju životno važnih vještina i kompetencija.
- Postići da programski sadržaji i aktivnosti pružaju bitan i kvalitetan doprinos povećanju zapošljivosti mladih i njihovom uključivanju u društvo.
- Postići punu uključenost djece i mladih u planiranje i odlučivanje, primjereno uzrastu, kako bi ih se osnažilo za preuzimanje aktivne uloge u Izviđačkom pokretu i u svojoj zajednici.
- Ojačati odgojnu komponentu programa i poticati mlade ljude da prihvate i usvoje najviše ljudske i civilizacijske vrijednosti.

Provedba ove Politike u skladu je s Misijom izviđačkog pokreta, pridonoseći cjelokupnom razvoju djece i mladih i osnažujući ih za preuzimanje aktivne uloge u društvu.

Mjere

1. Ključna načela

Politika se temelji na sljedećim ključnim načelima. Izviđaštvo treba:

- imati djecu i mlade u središtu svog zanimanja
- baviti se odgojem i obrazovanjem
- odgajati i razvijati aktivne građane
- biti prilagođeno lokalnoj sredini uz zadržavanje globalnog jedinstva
- biti suvremeno i relevantno
- biti otvoreno za sve
- biti atraktivno, izazovno i svrhovito za sve sudionike.

2. Definicija programa za djecu i mlade

Izviđački program za djecu i mlade (u daljnjem tekstu *izviđački program*) je ukupnost različitih mogućnosti učenja koje mogu koristiti djeci i mladima (**Što**), osmišljenih tako da doprinose postizanju svrhe izviđaštva (**Zašto**), i koji se proživljavaju kroz Skautsku metodu (**Kako**).

Politika primjenjuje široku definiciju koncepta programa za djecu i mlade, koja pokriva ukupnost iskustava mlade osobe, tj. iskustava tijekom cijelog svog izviđačkog života, koja obuhvaća:

- **Zašto** – odgojno-obrazovne ciljeve, sukladno svrsi i načelima izviđačkog pokreta.
- **Što** – sva iskustva i situacije iz kojih mladi ljudi mogu učiti, tj. mogućnosti učenja, kako organizirane, tako i spontane.
- **Kako** – način na koji se to provodi, tj. Skautska metoda.

3. Skautska metoda

Skautska metoda je sustav progresivnog samoobrazovanja koji se ogleda u međudjelovanju sljedećih elemenata:

- Izviđački Zavjet i Zakoni
- Iskustveno učenje
- Individualno napredovanje
- Timski sustav
- Podrška odraslih
- Simbolički okvir
- Priroda
- Uključenost u zajednicu

Skautska se metoda u praksi provodi stvaranjem svrhovitog odgojno-obrazovnog iskustva za djecu i mlade. Skautska se metoda mora koristiti na način koji je u skladu sa Svrhom i Načelima Izviđačkog pokreta.

4. Životni ciklus izviđačkog programa

Ova Politika predstavlja životni ciklus izviđačkog programa u dva glavna dijela:

- proces razvoja izviđačkog programa
- provedba izviđačkog programa.

Životni ciklus izviđačkog programa treba, koliko god je to moguće, uključiti roditelje (neformalno obrazovanje), škole (formalno obrazovanje) i druge dionike (partneri, institucije mladih, vlada, itd.). Izviđaštvo nije izolirano od okoline i trebamo biti svjesni konstruktivne uloge koju drugi dionici mogu igrati u životnom ciklusu izviđačkog programa.

5. Proces razvoja izviđačkog programa

Razvoj programa je proces redovitog vrednovanja i prilagodbe izviđačkog programa svake pojedine nacionalne skautske organizacije, pa tako i Saveza izviđača Hrvatske, kojima se nastoji odgovoriti na promjene potreba i težnji mladih ljudi u društvu i time poboljšati njegovu kvalitetu. Razvoj izviđačkog programa zahtijeva:

- promišljanje o svrsi, načelima i metodi izviđaštva
- analizu novih trendova u potrebama i interesima mladih, kao i društva u kojem živimo
- razmatranje općih i posebnih ciljeva i prioriteta Saveza izviđača Hrvatske
- vrednovanje praktičnog iskustva u provedbi trenutnog izviđačkog programa.

Izviđački program treba redovito evaluirati. Politika WOSM-a "Program za djecu i mlade" snažno preporučuje redoviti i sustavni razvoj programa. Time se postiže da program bude suvremen i usklađen s interesima mladih, a istodobno ostaje vjeran svezvremenskim i univerzalnim temeljima izviđaštva, što odražava jedinstvo izviđačkog pokreta. Odgovor na široku lepezu društvenih, geografskih, gospodarskih i drugih situacija u raznim zemljama zahtijeva fleksibilnost i raznolikost izviđačkih programa u pojedinim zemljama. Opću reviziju treba provesti barem svakih 5-10 godina. Da bi bila valjana i relevantna, takva revizija treba uzeti u obzir najnovija akademska i praktična istraživanja institucija i stručnjaka za formalni i neformalni odgoj i obrazovanje, kao i mišljenja mladih ljudi. Preporučuju se i redovite međurevizije (npr. svakih 3-5 godina) u cilju periodičkih prilagodbi izviđačkog programa.

Prilikom revizije izviđačkog programa, Savez izviđača Hrvatske će, uz reviziju samog sadržaja programa, provesti i sljedeće:

- provjeriti da je sadržaj programa primjeren dobi, a program organiziran prema različitim dobnim kategorijama temeljenim na razvojnim fazama djece i mladih.
- revidirati sheme naobrazbe odraslih osiguravajući na taj način pravilno provođenje izviđačkog programa
- uspostaviti infrastrukture za podršku provedbi, praćenju i daljnjem razvoju programa
- osigurati dovoljno kvalificiranih i aktivnih odraslih osoba s odgovarajućim znanjima i vještinama.

6. Provedba izviđačkog programa

Izviđački se program provodi kroz partnerstvo mladih i odraslih, na temelju interesa, potreba i sposobnosti mladih osoba. Učinkovit program za djecu i mlade, program koji ih privlači i koji se smatra društveno relevantnim, privući će i odrasle voditelje koji će ga željeti provoditi.

Odgovorni za program u Savezu izviđača Hrvatske trebaju zajednički:

- analizirati ulogu odraslih i sposobnosti koje su im potrebne za obavljanje svoje uloge
- odrediti njihove potrebe za obukom i osobnim razvojem
- osmisliti i implementirati okvir podrške koji zadovoljava te potrebe
- procijeniti učinkovitost osobnog razvoja u smislu utjecaja na provedbu izviđačkog programa.

Savez izviđača Hrvatske treba iskoristiti najučinkovitije dostupne pristupe učenju, kako bi se osiguralo da mladi ljudi mogu od toga dobiti maksimalnu korist. Neki od pristupa koje treba uzeti u obzir su: multilateralno učenje, umrežavanje, on-line interaktivnost, te reflektivno i iskustveno učenje. Projektno orijentirani programi koji pružaju potpuni "mali ciklus" mogućnosti učenja još su jedan zanimljiv pristup. Manji i manje vremenski zahtjevni projekti u starijim dobnim kategorijama mogu biti odgovor na fenomen 'kratkotrajnih' izviđača, koji u izviđaštvu žele provesti samo relativno kratko, fiksno razdoblje.

Dostupnost svima bitan je dio provedbe izviđačkog programa. Savez izviđača Hrvatske treba osigurati da izviđački program omogući svima svrsishodne mogućnosti učenja: zajednički program za djevojčice i dječake, mlade osobe s invaliditetom, mlade ljude koji žive u teškim okolnostima i sve zajednice, kulture, društvene klase i geografska područja.

Nužno je mladim ljudima u izviđaštvu osigurati okolinu koja poštuje njihov integritet i pravo na razvoj u okruženju koje ne ograničava. Izviđački program treba osigurati sigurno okruženje i prateće postupke koji brinu o sigurnosti i dobrobiti djece i mladih.

6.1 Evaluacija provedbe izviđačkog programa

SIH-a ima razrađen sustav i redovito provodi evaluaciju provedbe izviđačkog programa u izviđačkim udrugama. Rezultati evaluacija i pouke za budućnost zapisuju se i pohranjuju, te po njima odgovarajuće djeluje.

SIH potiče svoje udruge članice na redovito evaluiranje provedbe izviđačkog programa.

7. Stukture

7.1 Odbor za program

Odbor za program Vijeća SIH-a ima ulogu stalno pratiti najnovija pedagoška dostignuća, primjere najbolje prakse u drugim nacionalnim skautskim organizacijama i u drugim organizacijama za djecu i mlade, zakonske propise, istraživanja o težnjama, željama i potrebama djece i mladih, kao i sve ostalo što može i treba imati utjecaj na Program SIH-a.

7.2 Tim za program

Tim za program SIH-a, na čelu s načelnikom za program, ima za ulogu implementaciju Programa SIH-a, rad na poboljšanju programskih sadržaja, materijala i aktivnosti te kvalitete provedbe programa u udrugama, kao i pomoć udrugama u provođenju programa.

Odbor za program i Tim za program usko surađuju u radu.

Procedure i pravila

SIH će na osnovi ove Politike razviti potrebne procedure i pravila. Njihov popis navest će se na ovom mjestu.

Uloge i odgovornosti

Razina sekcije:

Provedba

- Glavna provedba izviđačkog programa kroz Skautsku metodu, kako bi se postigla svrha izviđaštva, tj. "krajnji proizvod".
- Primjena odgojno-obrazovnih materijala i alata.
- Suradnja s drugim sekcijama.

Razvoj

- Razvoj plana programskih aktivnosti sekcije.

Podrška

- Pružanje mogućnosti sudjelovanja u lokalnim, nacionalnim, regionalnim i svjetskim izviđačkim aktivnostima.

Lokalna razina (razina udruge):

Provedba

- Praćenje i podrška provedbi izviđačkog programa u sekcijama.
- Širenje pratećih odgojno-obrazovnih materijala i alata.
- Organiziranje lokalnih aktivnosti (tečajevi, logorovanja, projekti i sl.).
- Multilateralna razmjena iskustava s drugim udrugama na polju izviđačkog programa.

Razvoj

- Izrada plana izviđačkih aktivnosti udruge.
- Prikupljanje podataka koji se koriste u izviđačkom programu.

Podrška

- Uspostavljanje timova za provedbu izviđačkog programa, uključujući opise poslova i zadatke za svakog člana tima.
- Promocija izviđačkog programa.
- Obuka voditelja sekcija.
- Komunikacija i umrežavanje s voditeljima na nacionalnoj, regionalnoj i županijskoj ili gradskoj razini u cilju razmjene iskustava i informacija o izviđačkom programu.
- Sudjelovanje na nacionalnim, regionalnim i svjetskim izviđačkim aktivnostima.

Suradnja s različitim timovima na svim razinama (odrasli u izviđaštvu, informiranje i sl.).

Nacionalna razina:

Provedba

- Primjena nacionalne politike, regionalnih praksi i politike Svjetske politike.
- Praćenje provedbe izviđačkog programa na lokalnoj razini.
- Podrška provedbi izviđačkog programa na lokalnoj razini.
- Organiziranje nacionalnih izviđačkih aktivnosti (tečajevi, smotre, projekti i sl.) koji pomažu jedinstvo izviđačkog programa unutar NSO-a.

Razvoj

- Razvoj izviđačkog programa.
- Izrada pratećih odgojno-obrazovnih materijala i alata.
- Istraživanje, prikupljanje podataka i analiza za različite programske potrebe.
- Dorađivanje izviđačkog programa po potrebi.

Podrška

- Formiranje nacionalnog programskog tima programa, uključujući opise poslova i zadataka za svakog člana tima.
- Osmišljavanje struktura dobnih kategorija i organizacijskih jedinica.
- Promoviranje izviđačkog programa.
- Naobrazba o provedbi izviđačkog programa.
- Komunikacija i umrežavanje s voditeljima na svjetskoj i regionalnoj razini u cilju razmjene iskustava i informacija o izviđačkom programu.
- Podrška sudjelovanju u regionalnim i svjetskim izviđačkim aktivnostima.
- Multilateralna razmjena iskustava s drugim NSO-ima u području izviđačkog programa.
- Suradnja s različitim timovima na svim razinama (odrasli u izviđaštvu, informiranje i sl.).

Povezane politike

- Politika SIH-a "Zaštita djece i mladih"
- Politika SIH-a "Odrasli u izviđaštvu"

Reference

- *Scouting for Boys*, Robert Baden-Powell, 1908.
- Statut World Organization of the Scout Movement, izdanje 2011.
- *Adults in Scouting World Policy*, 39. Svjetska skautska konferencija, Brazil 2011.

- *World Scout Youth Involvement Policy*, 40. Svjetska skautska konferencija, Slovenija 2014.
- *Safe From Harm World Policy*, 41 Svjetska skautska konferencija, Azerbajdžan 2017.
- *The Essential Characteristics of Scouting*, World Scout Bureau, 1998.
- *Renewed Approach to Programme (RAP): Toolbox Programme Hand-outs*, World Scout Bureau publication, 2005.
- *The Green Island*, World Scout Bureau, 2005.
- *Elements for a Scout Programme*, World Scout Bureau, 1985.
- *Guidelines on Scouting for people with disabilities*, World Scout Bureau, 2008.
- *Guidelines on Scouting for children with especially difficult circumstances*, World Scout Bureau, 2008.
- *Empowering Young Adults (Guidelines for the Rover Scout section)*, World Scout Bureau, 2009.
- *Guidelines on Spiritual and Religious Development*, World Scout Bureau, 2010.
- *The Education of Young People: A Statement at the Dawn of the 21st Century*, Alliance of Youth Executive Officers, 1998.
- *National Youth Policies: Towards an autonomous, supportive, responsible and committed youth - A Working Document from the Point of View of 'non-formal' youth organisations*, Alliance of Youth Executive Officers, 1998.
- *Scouting: An Educational System*, World Scout Bureau, 1998.
- *Scouting for What? Scouting for Whom?*, World Scout Bureau, 1997.

Revizija

Ova će se Politika redovito revidirati, usklađivati s odgovarajućom WOSM-ovom politikom, te po potrebi ažurirati. Vremenski period između potpunih revizija iznosi pet godina, iako se neki elementi ili postupci mogu revidirati u kraćem razdoblju.